

A Study of Condition and Needs of Supervision to Enhance Teachers' Learning Management for Students with Learning Disabilities in Inclusive School Under the Regional Education Office No. 13

Piyatida Changprasert¹, Chetsada Kittisuntorn², Siriluck Prongsantia³

Received: March 12, 2020 – Revised: June 30, 2021 – Accepted: July 7, 2021

Abstract

The purpose of this research was to study the conditions and needs of supervision to enhance teachers' learning management for students with learning disabilities. The purposive sampling used in this research were school supervisors, school directors, master teachers in special education and general teachers who taught students with learning disabilities in inclusive school under the regional education office no. 13. The Instruments for data collection were the questionnaire of the conditions and needs of supervision to enhance teachers' learning management for students with learning disabilities and in-depth interview form to explore experts' opinion. The data analyzed descriptive statistics. and content analysis for qualitative data. The research result found that school supervisors, school directors, master teachers in special education and general teachers who taught students with learning disabilities were lack of school supervision. Moreover, they highly needed supervision in school.

Keywords: Supervision, Teachers who teach students with learning disabilities,
Students with learning disabilities, Inclusive school

¹ *Corresponding Author*, Faculty of Education, Curriculum and Instruction, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Rachasima 30000. Email: piyatidaaor@esdc.go.th

² Faculty of Education, Curriculum and Instruction, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Rachasima 30000. Email: chetsada_k@yahoo.com

³ Faculty of Education, Curriculum and Instruction, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Rachasima 30000. Email: siriluck.p@nrru.ac.th

การศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการ เรียนรวมในเขตสำนักงานศึกษาธิการภาค 13

ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ¹, เจษฎา กิตติสุนทร², สิริลักษณ์ โปรงสันเทียะ³

รับบทความต้นฉบับ: 12 มีนาคม 2564 – รับบทความแก้ไข: 30 มิถุนายน 2564 – ตอบรับการตีพิมพ์: 7 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 จำนวน 357 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอนและด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีการดำเนินการการนิเทศอยู่ในระดับที่น้อยและมีความต้องการในการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศ, ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้,
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้, โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม

¹ ผู้รับผิดชอบบทความหลัก, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000 อีเมล: piyatidaaor@esdc.go.th

² สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000 อีเมล: chetsada_k@yahoo.com

³ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000 อีเมล: siriluck.p@nrru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“No Child Left Behind” ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เป็นคำพูดที่ครูผู้สอนควรตระหนักและระลึกถึงอยู่เสมอ เพื่อเป็นการเน้นย้ำว่าผู้เรียนทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับโอกาสทางการศึกษาตามสิทธิที่พึงจะได้รับ (อริธิดา ประสาร, 2552) โดยพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้คนพิการได้รับความเสมอภาคในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการจำเป็น และในปัจจุบันนอกจากครูซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาของผู้เรียนแล้ว ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ได้ให้ความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิและโอกาสของเด็กพิการมากขึ้น จากข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีนักเรียนพิการ 9 ประเภท จำนวน 432,590 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 371,210 คน คิดเป็นร้อยละ 85.81 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนพิการทุกประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2563) นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีมากที่สุดในโรงเรียนทั่วไปคือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

สำหรับความหมายของ “ความบกพร่องทางการเรียนรู้” ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติที่หลากหลายที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดถึงความยากลำบากในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความผิดปกตินี้เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง ปัญหาบางอย่างอาจมีไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น นอกจากนี้บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวอาจแสดงออกถึงความไม่เป็นระบบระเบียบ ขาดทักษะทางสังคม แต่ปัญหาเหล่านี้อาจจะเกิดควบคู่ไปกับสภาพความบกพร่องทางร่างกายด้านอื่น ๆ หรืออิทธิพลจากภายนอก เช่น ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการสอนที่ไม่ถูกต้อง (ผดุง อารยะวิญญู, 2544) และสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ได้สรุปความหมายของความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึงความผิดปกติในด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า 1 ด้านของกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจภาษาหรือการใช้ภาษา ความผิดปกตินั้นอาจปรากฏในลักษณะความบกพร่องของความสามารถในการฟัง คิด พูด อ่าน เขียน สะกดคำ หรือคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมทั้งสถานะอื่น ๆ เช่น ความบกพร่องในการรับรู้ การบาดเจ็บทางสมอง ความผิดปกติเล็กน้อยของการทำงานของสมอง ความบกพร่องทางการอ่าน การสูญเสียความสามารถในการใช้หรือเข้าใจคำพูด ความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะด้าน ไม่รวมปัญหาการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากความผิดปกติทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว ความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางอารมณ์ ความเสียเปรียบทางสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม หรือสถานะทางสังคม นอกจากนี้ Bender (2014) ยังได้สรุปความหมายของความบกพร่องทางการเรียนรู้ว่าเป็นความบกพร่องรวมไปถึงความยุ่งยากทางภาษาพอ ๆ กับความยุ่งยากทางการรับรู้และมุ่งเน้นที่กระบวนการทางปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของการคิด โดยกระบวนการนี้จะไม่รวมไปถึงความบกพร่องอื่น ๆ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเด็กทุกคนมีสิทธิตามกฎหมายที่จะเรียนในโรงเรียนการศึกษาปกติ แม้ว่าครูอาจเคยชินกับการสอนนักเรียนที่ไม่มีปัญหาทางการเรียนหรือทางพฤติกรรม แต่ครูในยุคปัจจุบันต้องเตรียมความพร้อมจะสอนเด็กทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ (Smith et al, 2001) การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม แนวคิดที่ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนปกติได้ปรากฏเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการและให้สถานศึกษาทุกแห่งรับเด็กพิการ เข้าเรียนโดยมีคำขวัญว่า “ผู้พิการทุกคนอยากเรียนต้องได้เรียน” ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนปกติจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มนี้ เรียกว่าการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งเป็น

❖ การศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตสำนักงานศึกษาธิการภาค 13

การจัดการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนอยู่ในชั้นเรียนปกติตลอดวันกับเพื่อน ๆ โดยครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล มีการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน และบริการสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ (ประภัสสนันท์ เฟงกิจ, 2558) จากจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ารับการศึกษา ในโรงเรียนปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีจำนวนมากในโรงเรียน แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมียุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม แต่ก็ยังพบปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการจัดการเรียนรวมอยู่หลายประการ เช่น นโยบายในการจัดการศึกษาเรียนรวมของสถานศึกษายังขาดความชัดเจน ขาดผู้รับผิดชอบหลักที่ดูแล กำกับ ติดตาม บางโรงเรียน ไม่มีการปรับเปลี่ยนสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรวม ครูไม่เข้าใจกระบวนการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การวัดและประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ รวมทั้งครูยังขาดเทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ขาดการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานการจัดการเรียนรวมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากปัญหาที่พบดังกล่าว อาจเกิดจากการที่ครูไม่ได้รับการกระตุ้นหรือพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือบริบทในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งวิธีการที่จะทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนอาจมีหลายวิธี แต่กระบวนการที่น่าสนใจและเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนคือกระบวนการนิเทศ ซึ่งกระบวนการนิเทศนับเป็นสิ่งสำคัญในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการในการนิเทศการสอนนั้นประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศและผลลัพธ์ของกระบวนการที่ประกอบด้วยสมรรถภาพของครู ของผู้นิเทศและผลการเรียนรู้ของนักเรียนอันเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด (วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2553) ดังที่ วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2556) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นการนิเทศการศึกษายังต้องเป็นความร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นจึงควรมีการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศเพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดครูและอยู่ในสถานศึกษาอยู่แล้วย่อมมองเห็นปัญหาและแนวทางที่จะทำการนิเทศให้ได้ผลดีที่สุดแต่การดำเนินการที่ผ่านมา ยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายในโรงเรียนและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและขาดทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียน

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตศึกษาธิการภาค 13 (นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์) เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเป็นการปฏิบัติงานที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม โดยที่ผู้นำกลุ่มต้องมีบทบาททั้งที่เน้นงานและเน้นบุคคล ผู้นำกลุ่มดำเนินการโดยได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่มเพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

Glickman et al. (2010) ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Theories of adult learning) ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับผู้ใหญ่ (ครู) และการพัฒนาครู มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการนิเทศและผู้นิเทศโดยตรง ถึงแม้ว่าในการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนความรู้เกี่ยวกับผู้ใหญ่ พัฒนาการของผู้ใหญ่ และแนวทางการพัฒนาผู้ใหญ่จะไม่ใช่วิธีที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการนิเทศ แต่ในการนิเทศนั้น ถ้าผู้นิเทศมีความรู้เกี่ยวกับผู้ที่จะทำการช่วยเหลือแนะนำหรือร่วมปฏิบัติงานด้วยพอสมควร จะช่วยให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปได้อย่างง่าย และมีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จมากกว่าการไม่มีความรู้เกี่ยวกับผู้ใหญ่หรือครูเลย โดยเฉพาะการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental supervision) ซึ่งให้ความสำคัญกับครู และการเลือกใช้วิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับครูแต่ละแบบ

Maslow (1943) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ ในการนิเทศการสอนเป็นการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศโดยทั้งสองฝ่ายต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้นิเทศต้องมีความรู้ มีทักษะในด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ เพื่อให้งานการนิเทศการสอนบรรลุจุดหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้

มิติของการคิดที่เน้นที่กระบวนการในการจูงใจ (process theory of motivation) เพื่อหาคำตอบว่าจะมีวิธีการจูงใจอย่างไรที่จะทำให้คนมีพฤติกรรมตามที่เรากำลังต้องการ ซึ่งนำมาเป็นหลักการทางด้านมนุษย์สัมพันธ์ตามทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow (Maslow's hierarchy of needs theory) บนสมมติฐาน 3 ข้อ คือ 1) บุคคลคือสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ 2) ความต้องการถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ จากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน และ 3) บุคคลจะก้าวสู่ความต้องการระดับต่อไป เมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้รับการตอบสนองแล้ว

Harris (1985) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินเบื้องต้น (Assessing) เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นต่าง ๆ เพื่อจะพิจารณาความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง เช่น ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ในองค์กร สังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ในองค์กรและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา
2. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ
3. การออกแบบ (Designing) เป็นกระบวนการในการวางแผนหรือโครงการของระบบเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) เป็นกระบวนการในการจัดสรรทรัพยากรและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การอำนวยการหรือการสั่งการ (Directing) เป็นกระบวนการในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่ประสบผลสำเร็จ

กระบวนการ 6 ขั้นตอน ในการนิเทศการสอนดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาที่สำคัญทุกขั้นตอน ซึ่งต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการจัดการและการดำเนินการ

Acheson and Gell (2003) ได้เสนอกระบวนการในการนิเทศการสอนไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อวางแผน (planning conference) โดยผู้นิเทศกับครูผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูได้มีโอกาสนำเสนอความต้องการ ประเด็นที่สนใจที่จะปรับปรุงและพัฒนา และความมุ่งหวังที่จะพัฒนาบทบาทของผู้นิเทศในขั้นตอนนี้ ก็คือ ช่วยให้ครูเข้าใจเรื่องที่ครูสนใจให้ครูได้มองเห็นภาพการสอนของตนเองในปัจจุบัน ร่วมกันพิจารณาเทคนิคใหม่ ๆ ที่ครูสนใจจะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

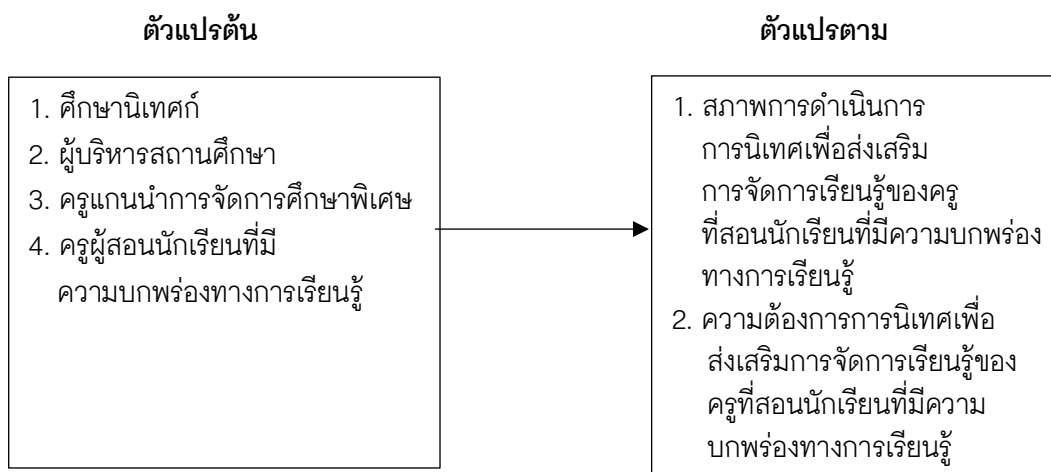
2. การสังเกตการสอน (observation) การสังเกตการสอนต้องดำเนินการด้วยกระบวนการที่มีการวางแผน กำหนดแนวทางและวิธีการสังเกตการสอนที่เหมาะสมเวลาที่จะทำการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback conference) ขั้นตอนนี้ผู้นิเทศและครูประชุมร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ผลการสังเกตการสอนและร่วมกัน ตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข

แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Learning Disabilities ให้อีกชื่อว่า LD เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่ง ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา (Psychological process) อย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ทำให้บุคคลที่มีความผิดปกติดังกล่าวด้วยความสามารถในการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนหรือการเขียนคำนวณทางคณิตศาสตร์ (ผดุง อารยวิญญู, 2544) สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจจำแนกได้ดังนี้ คือ 1) การได้รับบาดเจ็บทางสมอง อาจจะเป็นการได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอดหรือหลังคลอด 2) กรรมพันธุ์ ความบกพร่องทางการเรียนรู้บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ 3) สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอด เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การมีพัฒนาการล่าช้าด้วยสาเหตุบางประการ การขาดสารอาหารในวัยทารกและวัยเด็ก การสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู ตลอดจนการขาดโอกาสในการศึกษา (ผดุง อารยวิญญู, 2544)

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 3,017 คน จำแนกเป็น ศึกษานิเทศก์ จำนวน 17 คน ผู้บริหาร จำนวน 199 คน ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษ จำนวน 150 คน และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ จำนวน 2,651 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตศึกษาธิการภาค 13 (นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์) จำนวน 17 เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตศึกษาธิการภาค 13 รวมทั้งสิ้น 357 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษ จำนวน 40 คน และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ จำนวน 273 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตศึกษาธิการภาค 13 (นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์) โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้ 4 เขตพื้นที่ คือ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2 และ 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมจากเขตพื้นที่ที่สุ่มจากขั้นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 40 โรงเรียน โดยมี ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน ครูแกนนำจัดการเรียนรวม จำนวน 40 คน ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 84 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ ร้อยละ 40 ตามสัดส่วนของครูในโรงเรียน ได้จำนวนครูทั้งหมด 273 คน

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จะใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอน จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถามการดำเนินการและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามสำหรับครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษ และแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence [IOC]) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยค่า IOC ทุกฉบับมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งสูงกว่า 0.50 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (มาเรียม นิลพันธ์, 2558)

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอนและแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 ซึ่งสูงกว่า 0.50 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (มาเรียม นิลพันธ์, 2558)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 305 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.43 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษและด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 5 คน ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถามตัวอย่าง จำนวน 4 กลุ่ม ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการดำเนินการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากตาราง 1 พบว่า การดำเนินการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของตัวอย่างทุกกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศส่วนมากอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นศึกษานิเทศก์ที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ทุกกลุ่ม ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด และพบว่า ความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศและด้านการประเมินผลการนิเทศมีความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 1 ความคิดเห็นของตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการและความต้องการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ตำแหน่ง	สภาพปัจจุบัน	ระดับการดำเนินการ			ระดับความต้องการ		
		M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ศึกษานิเทศก์	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	2.55	1.24	ปานกลาง	4.66	0.53	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	2.06	0.93	น้อย	4.72	0.46	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.73	0.81	น้อย	4.70	0.42	มากที่สุด
	ภาพรวม	2.32	1.06	น้อย	4.71	0.74	มากที่สุด
ผู้บริหารสถานศึกษา	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	2.15	0.95	น้อย	4.67	0.47	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	1.82	0.91	น้อย	4.77	0.43	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.70	0.70	น้อย	4.81	.039	มากที่สุด
	ภาพรวม	1.92	0.88	น้อย	4.73	0.46	มากที่สุด
ครูแกนนำการจัดการศึกษาพิเศษ	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	1.59	0.76	น้อย	4.74	0.47	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	1.75	0.76	น้อย	4.62	0.49	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.50	0.73	น้อยที่สุด	4.72	0.47	มากที่สุด
	ภาพรวม	1.61	0.76	น้อย	4.69	0.48	มากที่สุด
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	1.57	0.62	น้อย	4.83	0.40	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	1.69	0.70	น้อย	4.84	0.38	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.64	0.80	น้อย	4.88	0.34	มากที่สุด
	ภาพรวม	1.63	0.72	น้อย	4.82	0.40	มากที่สุด

2. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอนและด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับประเด็นปัญหา อุปสรรค ในการนิเทศการสอนและการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ วิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการนิเทศการสอนและการส่งเสริมศักยภาพครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ด้านการนิเทศการสอน พบว่า สภาพปัจจุบันศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนโรงเรียนและจำนวนครูในปัจจุบัน และภาระงานของศึกษานิเทศก์ไม่ได้มีเพียงการนิเทศการสอนในโรงเรียนเท่านั้น ยังมีงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบทำให้มีเวลาในการออกนิเทศ ติดตามในโรงเรียนทำได้น้อยครั้ง และศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือบางเขตพื้นที่การศึกษามีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษบ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังขาดเครื่องมือในการนิเทศการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรงอีกด้วย

แนวทางในการแก้ไขปัญหา พบว่า ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านการนิเทศการจัดการเรียน การสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้กับศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบและส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนทุกโรง ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการนิเทศ โดยไม่ต้องรอการนิเทศจากศึกษานิเทศก์เพียงอย่างเดียว

ด้านการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันมีปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูหนึ่งคนต้องสอนหลายชั้นและหลายวิชาทำให้ไม่มีเวลาในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษ ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนค่อนข้างบ่อย อีกทั้งสภาพแวดล้อม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และครูได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการจัดการศึกษาพิเศษค่อนข้างน้อย ขาดการนิเทศ ติดตามการดำเนิน ด้านการศึกษาพิเศษจากผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารบางส่วนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาพิเศษ

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักและทัศนคติที่ดีของครูต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และมีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการ วิจัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้นั้น ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษและ ครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวม มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการการนิเทศอยู่ใน ระดับที่น้อย ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่อาจจะเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์ ไม่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาในกลุ่มของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อีกทั้งนโยบาย ในการจัดการศึกษาเรียนรวมยังขาดความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ ในสถานศึกษา ครูไม่ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล ศูนย์การศึกษา พิเศษประจำจังหวัดยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของศานติกรศรี วงศ์เขียว และ อนุชา กอนพ่วง (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการ บริหารเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบว่า ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการ พัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวรรณ โกธิศรี (2558) ที่พบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนรวมคือ ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจและเทคนิคการ สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ขาดครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษและขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจาก ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553) พบว่า ปัญหาในการ นิเทศในโรงเรียนจัดการเรียนรวมคือ ผู้นิเทศไม่เข้าใจเรื่องระบบการนิเทศ ผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศยังขาดการนิเทศ ติดตามอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารบางท่านยังไม่ให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ผู้นิเทศไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมจึงไม่สามารถแนะนำและให้การ สนับสนุนที่ถูกต้องการนิเทศจึงปฏิบัติเป็นส่วนน้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Glanz et al. (2007) ที่พบว่า ผู้บริหารไม่มีเวลาทำหน้าที่นิเทศ มีลักษณะเป็นการประเมินมากกว่าช่วยพัฒนาระบบการนิเทศ และผู้บริหารมุ่ง นำเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมาเป็นตัวกำกับในการนิเทศติดตาม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดผลสำเร็จของการ ดำเนินงาน โดยไม่คำนึงถึงพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของผู้เรียน

2. ความต้องการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้นั้น ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน ที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวม มีความคิดเห็นว่าการนิเทศอยู่ในระดับที่มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศนั้นยังมีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย จึงทำให้เกิดความ ต้องการการนิเทศในการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการ วิจัยของสุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษามีระดับความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในด้านกระบวนการนิเทศ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553) ที่พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการในการนิเทศโดยเฉพาะในขั้นการวางแผนการนิเทศโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยผู้นิเทศต้องมีความรู้เกี่ยวกับ การจัดการเรียนร่วมและควรจัดการนิเทศในแนวทางเดียวกันโดยต้องมีการประชุมวางแผนเพื่อหารูปแบบในการนิเทศที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวัชรรา เล่าเรียนดี (2556) ที่มีความคิดเห็นว่าครูควรมีการวางแผนการนิเทศและออกแบบการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม

ทั้งนี้ในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นั้นต้องประสานความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่าง ผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์ ที่ต้องทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อ นิเทศ กำกับ ติดตามและวางแผนให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และผู้บริหาร ต้องมีการพัฒนาตนเอง และเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการศึกษาพิเศษและขยายผลไปยังเพื่อนครูในโรงเรียนและการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องมีความต่อเนื่องพร้อมกับมีระบบการนิเทศ ติดตามภายในสถานศึกษาอย่างจริงจังทั้งจากครูผู้สอน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์โดยศึกษานิเทศก์นั้น ต้องที่มีคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษอย่างเข้มข้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) นอกจากนี้ การพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยังต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง ครูและบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถและ ทักษะหลายด้าน ครูผู้สอนเพียงคนเดียวไม่สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะด้านของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้ทั้งหมดและต้องได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัด ทั้งด้านนโยบายและการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง (Rao et al., 2017)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ในเขตศึกษาธิการภาค 13 (นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์) เท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูล เพียงส่วนหนึ่งซึ่งยังไม่ครอบคลุมสภาพ ปัจจุบันทั่วประเทศ
2. การศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ได้ ข้อมูลเพียงบางส่วนยังไม่ครอบคลุมสภาพและความต้องการของครูและผู้บริหารในโรงเรียนจัดการเรียนรวมทั่วไป ดังนั้นในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทของบริบทของแต่ละสถานศึกษา
3. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ ให้ได้รับการจัดการ การศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความพิการประเภทอื่น ๆ เช่น ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนจัดการเรียนรวมทั่วไป
3. ควรมีการพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ เช่น ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ประภัสสนันท์ เฟ่งกิจ. (2558). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาศาสตร์แบบเรียนรวม [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์].
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). เด็กที่มีความปัญหาทางการเรียนรู้. แวนแก้ว.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน Supervision of instruction (พิมพ์ครั้งที่ 7). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎี กลยุทธ์ สู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิภาวรรณ โกธิศรี. (2558). การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(3), 636–648.
- ศานติกรดี วงศ์เขียว และ อนุชา กอนพวง. (2560). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 19(2), 230–243.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ [ฉบับพิเศษ โครงการเผยแพร่งานวิจัย นวัตกรรมทางการศึกษาฉบับที่ 10 ประจำปี 2551]. 10, 73–88.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2563, 10 มีนาคม). รายงานนักเรียนพิการเรียนรวมจำแนกเขตพื้นที่การศึกษา. <http://www.specialset.bopp.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับเด็กพิการและนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย. เจียฮั่ว.
- อรธิดา ประสาร. (2552). ศตวรรษใหม่แห่งการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม. วารสารศูนย์บริการวิชาการ, 17(1–4), 56–61.
- อัมพรกัญญ บัวครอง. (2553). การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. วิทยานิพนธ์ออนไลน์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000005498

ภาษาอังกฤษ

- Acheson, K. A., & Meredith, D. G. (2003). Clinical supervision and teacher development preservice and inservice applications. John Wiley & Sons.
- Bender, W. N. (2004). Learning disabilities: Characteristics, identification and teaching strategies. Pearson.
- Krejcie, R. V., Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30, 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Rao, K., Smith, S. J., Lowrey, K. A. (2017). UDL and intellectual disability: What do we know and where do we go? *Intellectual and developmental disabilities*, 55(1), 37–47. <https://doi.org/10.1352/1934-9556-55.1.37>
- Glanz, J., Shulman, V., Sullivan, S. (2007, April 13). Impact of instructional supervision on student achievement: Can we make the connection? [Paper presentation]. The Annual Conference of the American Educational Research Association (AERA), Chicago, USA. <http://www.eric.ed.gov/ericwebportal/contentdeliver/servlet/ericsserve>.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2010). Supervision and instruction leadership a developmental approach (8th ed.). Allyn and Bacon.
- Harris, B. M. (1985). Supervisory behavior in education (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review*, 50 (4), 370–396.
- Smith, T. M. C., Polloway, E. D., Patton, J. R. & Dowdy, C. A. (2001). Teaching students with special needs in inclusive settings. Allyn and Bacon.

Translated Thai References

- Arayawinyu, P. (2001). Children with learning disability. Wan Kaew.
- Bureau of Special Education Administration. (2017). Educational management for people with learning disability. National Office of Buddhism Press.
- Bureau of Special Education Administration. (2020, March 10). Students with disabilities report classification by education areas. <http://www.specialset.bopp.go.th>.
- Bourkrong, A. (2010). Educational supervision of administrator for mainstream leading school under Ratchaburi Primary Education Service Area Office 2. [Master's thesis, Silpakorn University]. Thesis Online, Central Library, Silpakorn University. http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000005498
- Kittiratchadanon, S. (2008). The development of the instructional supervision model of teachers in Basic Education Institutions. *Journal of Education Naresuan University* [Special issue: The annual doctoral research publication project 2551]. 10, 73-88.
- Kotsri, W. (2014). A study of education management to inclusive standard of inclusive school under the Office of Pranakorn Sri Ayutthaya Provincial Primary Education Area 1. *An Online Journal of Education*, 9(3), 636–648.
- Lowriendee, W. (2011). Supervision of Instruction (7nd ed.). Silpakorn University Press.
- Lowriendee, W. (2014). Sciences of instructional supervision and coaching professional development: Theories, strategies to practices (12th ed.). Silpakorn University Press.
- Nilphan, M. (2015). Research methodology in education (9th ed.). Silpakorn University Press.

- Office of the Education Council. (2019). The monitoring and evaluation of inclusive educational management for children with disabilities and special needs. 21 Century.
- Office of the Royal Society. (2016). Dictionary of contemporary studies. Jia Hua.
- Pengkit, P. (2015). Inclusive education [Unpublished manuscript]. Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Mahasarakham University.
- Prasran, A. (2009). The new century of inclusive educational management. Journal of Academic Service Centre, 17(1-4), 56-61.
- Wongkaew, S. & Kornpuang, A. (2017). The administration model for enhancing mainstreaming standard of inclusive schools under the Office of the Basic Education Commission. Journal of Education Naresuan University, 19(2), 230-243.